

Emanuel Ringelblum (21.11.1900–10.03.1944)

historyk, pedagog oraz działacz społeczny i polityczny, znany przede wszystkim jako twórca podziemnego Archiwum Getta Warszawskiego, nazywanego dziś potocznie jego nazwiskiem, od 2009 roku patron Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie

Emanuel Ringelblum

21.11.1900

10.03.1944

ER

Muzeum Getta
Warszawskiego
Emanuela Ringelbluma

Ringelblum urodził się w Buczaczu, skąd podczas I wojny światowej wraz z rodziną przeprowadził się do Nowego Sącza. Po zdaniu matury rozpoczął studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w 1927 roku na podstawie rozprawy pt. „Żydzi w Warszawie. Od czasów najdawniejszych do ostatniego wygnania w roku 1527” uzyskał tytuł doktora filozofii. W 1928 roku został dyplomowanym nauczycielem szkół średnich. Pracując w gimnazjum, oddawał się swojej pasji, jaką były źródłowe badania historyczne. Został współzałożycielem Koła Historyków Żydowskich w Warszawie, a później warszawskiego oddziału JIWO – Żydowskiego Instytutu Naukowego w Wilnie. Był też zaangażowany w działalność w żydowskich środowiskach robotniczych.

Ringelblum był autorem ponad 120 artykułów w językach polskim i żydowskim oraz dwóch książek. Pierwszą stanowiła rozprawa doktorska, druga „Żydzi w powstaniu kościuszkowskim” wydana została w 1937 roku najpierw w języku jidysz, a rok później po polsku. 22 listopada 1940 roku, tydzień po zamknięciu getta warszawskiego, Ringelblum w swoim mieszkaniu przy ulicy Leszno 18 zainaugurował posiedzenie konspiracyjnego zespołu badawczego, działającego odtąd pod kryptonimem Oneg Szabat. Grupa początkowo koncentrowała się na gromadzeniu materiałów i dokumentów dotyczących szeroko rozumianego życia w getcie, z czasem jednak przekształciła się w prężny ośrodek badawczy, którego celem stało się dokumentowanie rozmaitych zagadnień związanych z życiem getta warszawskiego, a także z ogólną sytuacją ludności żydowskiej w okupowanej Polsce.

Pod koniec lutego 1943 roku Ringelblum wraz z żoną Judytą i synem Urielem opuścił getto i udał się do kryjówki „na aryjską stronę”. W przededniu wybuchu powstania w getcie, opuścił schron, by przedostać się na teren getta, gdzie został schwytany i wysłany do obozu w Trawnikach. Po czterech miesiącach, dzięki współpracy z polską konspiracją, udało się go stamtąd uwolnić.

W bunkrze „Krysia”, bo tak nazywano tę kryjówkę, Ringelblum kontynuował dokumentowanie losu Żydów w okupowanej Polsce. Tam napisał swoją ostatnią pracę, zatytułowaną „Stosunki polsko-żydowskie w latach II wojny światowej”. Schron przy ul. Grójeckiej 81 Niemcy wykryli na skutek donosu. Wszystkich przebywających tam Żydów oraz ich opiekunów wywieziono do więzienia Pawiak, a po kilku dniach, prawdopodobnie 10 marca 1944 roku, rozstrzelano ich w ruinach getta.

Data publikacji: 2021-03-10

Data wydruku: 2023-03-23 03:22

Źródło: <https://1943.pl/artukul/emanuel-ringelblum/>